

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 319/2016-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom prof. JUDr. Jánom Klučkom, CSc., advokátska kancelária, Ku potoku 4, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 NcC 35/2015 z 30. júna 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. januára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom prof. JUDr. Jánom Klučkom, CSc., advokátska kancelária, Ku potoku 4, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 NcC 35/2015 z 30. júna 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že 16. júla 2014 podal na Okresnom súde Košice II ako na súde miestne príslušnom žalobu o náhradu škody spôsobenej v dôsledku porušenia únieového práva Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Vec bola vedená na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 16 Cpr 3/2014. Na základe námietky miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Košice II vznesenej odporcom bola vec 1. apríla 2015 postúpená Okresnému súdu Bratislava I ako miestne príslušnému podľa § 84 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a § 105 ods. 1 OSP. Proti postúpeniu podal 22. apríla 2015 sťažovateľ námietku, v ktorej tvrdil, že na prejednanie jeho návrhu na začatie konania je príslušný Okresný súd Košice II. S poukazom na túto námietku Okresný súd Bratislava I v zmysle § 105 ods. 3 OSP predložil vec na rozhodnutie o miestnej príslušnosti krajskému súdu, tento svojím uznesením sp. zn. 11 NcC 35/2015 z 30. júna 2015 rozhodol, že na prejednanie a rozhodnutie vo veci je miestne príslušný Okresný súd Bratislava I. Pri zdôvodnení svojho uznesenia krajský súd vychádzal z právnej kvalifikácie skutkových okolností prípadu spočívajúcej vtom, že žiadosť sťažovateľa o náhradu škody je potrebné posudzovať v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky (zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere v znení neskorších predpisov), ktoré (posúdenie) považoval za rozhodujúce aj pre určenie miestne príslušného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti ústavnému súdu namieta:

«Krajský súd v Bratislave vo svojom uznesení o určení miestne príslušného súdu vychádzal z nesprávnej právnej základne slovenského právneho poriadku nakoľko obsah žaloby navrhovateľa vyhodnotil ako „nárok vyplývajúci mu zo štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru... pri primeranom použití ustanovení Zákonníka práce“. Dôvodom vzniku sporu medzi žalobcom a Ministerstvom vnútra je však nesprávna transpozícia Smernice 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku vo vzťahu k príslušníkom hasičského zboru a na ich ujmu. Takýto stav zakladá zodpovednosť verejného orgánu Slovenskej republiky a pre postihnuté osoby zakladá právo na náhradu škody podľa Zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Miestne príslušným na riešenie takýchto sporov je „aj súd v obvode ktorého došlo ku skutočnosti

zakladajúcej právo na náhradu škody“ (§ 87 písmeno b) O. s. p.), na ktorý sa žalobca aj obrátil (Okresný súd Košice II). Pokiaľ ide o odporcovi námietku podľa ktorej ako Zákonník práce tak aj Zákon o hasičskom zbore transponujú smernicu 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku tak, že sa vzťahuje aj na príslušníkov hasičského zboru treba uviesť, že Zákon o hasičskom zbore (ako lex specialis) sa líši od § 96 Zákonníka práce ktorý zohľadňuje uvedení Smernicu ES a na ňu nadväzujúcu judikatúru ESD (a túto skutočnosť výslovne potvrdzuje vo svojom odseku 2). Zákonník práce sa však v otázke právnej kvalifikácie pohotovosti na príslušníkov hasičského zboru nevzťahuje a takisto § 193 Zákona o hasičskom zbore (ktorý vymenúva ustanovenia Zákonníka práce ktoré sa primerane použijú na služobný pomer príslušníkov hasičského zboru) medzi nimi neuvádza § 96 Zákonníka práce.»

Sťažovateľ je toho názoru, že výber a použitie neadekvátnej právnej základne v konaní a rozhodovaní krajského súdu predstavuje porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, proti ktorému neexistuje v systéme všeobecného súdnictva účinný právny prostriedok nápravy.

Poukazujúc na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11NcC/35/2015 z 30.júna 2015 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11NcC/35/2015 z 30.júna 2015 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 303,16 €.. a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy voči rozhodnutiu či zásahom „všeobecných súdov“ (vrátane krajského súdu) je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom (ne)boli dotknuté predpismi ústavného poriadku chránené práva alebo slobody fyzickej (právnickej) osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania, v ďalšej inštancii mimo rámec všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu alebo zjednocoval ich judikatúru (I. ÚS 76/2015).

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ v sťažnosti ústavnému súdu vyjadruje nesúhlas s právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v uznesení č. k. 11 NcC 35/2015-31 z 30. júna 2015. Ústavný súd konštatuje, že námietke sťažovateľa vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu chýba ústavnoprávna dimenzia.

Predmetom konania na krajskom súde bolo rozhodovanie o námietke navrhovateľa (a nesúhlase Okresného súdu Bratislava I) s postúpením veci Okresnému súdu Bratislava I.

Krajský súd v namietanom uznesení č. k. 11 NcC 35/2015-31 z 30. júna 2015 rozhodol, že námietka navrhovateľa a nesúhlas Okresného súdu Bratislava I s postúpením veci nie sú dôvodné a na prejednanie a rozhodnutie vo veci je mieste príslušný Okresný súd Bratislava I.

V odôvodnení uviedol najmä:

«Dňa 16.07.2014 bol Okresnému súdu Košice II doručený návrh navrhovateľa na začatie konania, ktorým požadoval, aby súd zaviazal odporcu poskytnúť navrhovateľovi 1095 hodín náhradného voľna do jedného roka od právoplatnosti rozsudku, a in eventum zaviazat' odporcu povinnosťou zaplatiť peňažnú náhradu vo výške 35% zo sumy, ktorou je príslušná časť navrhovateľovho služobného platu za každú hodinu nad zákonom povolený limit do 3 dni od právoplatnosti rozsudku, ako aj náhradu trov konania vzniknutých mu uplatnením návrhu cestou súdu.

Dňa 01.04.2015 Okresný súd Košice II v zmysle ust. § 105 ods. 1, 2, § 84 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v platnom znení (ďalej „O.s.p.“) postúpil vec Okresnému súdu Bratislava I ako súdu miestne príslušnému vzhľadom na odporcom vznesenú námietku, ktorou namietol miestnu príslušnosť Okresného súdu Košice II, lebo v zmysle ust. § 84 O. s. p je na konanie v danej veci miestne príslušným Okresný súd Bratislava I.

Okresnému súdu Košice II bolo dňa 11.03.2015, ešte predtým, než tento súd postúpil vec Okresnému súdu Bratislava I doručené odporcovo vyjadrenie k návrh na začatie konania, v ktorom odporca namieta nielen príslušnosť súdu, ale i právomoc súdu konať v danej veci. Podľa názoru odporcu v danom prípade sa jedná o špecifický štátnozamestnanecký prípad, ktorý je typickým vzťahom verejnoprávnym a ktorý nespadá do právomoci civilných súdov. Z daného dôvodu odporca žiadal, aby sa konajúci súd v súlade so zásadou hospodárnosti konania s uvedeným návrhom odporcu na zastavenie konania vysporiadal ešte pred ďalším postupom v konaní a aby konanie zastavil pre nedostatok právomoci.

Navrhovateľ v písomnom podaní doručenom súdu dňa 22.04.2015 vyjadril svoj nesúhlas s postúpením veci na Okresný súd Bratislava I ako na miestne príslušný súd, a to z dôvodu, že navrhovateľ si uplatňuje voči odporcovi nárok na náhradu škody, ku ktorej

došlo pri výkone štátnej služby v Košiciach a v zmysle ust. § 87 písm. b/ O.s.p. je popri všeobecnom súde odporcu na konanie príslušný aj súd v obvode ktorého došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá práva na náhradu škody, v danom prípade je preto miestne príslušný Okresný súd Košice II. ...

Krajský súd v Bratislave podľa § 105 ods. 3 O.s.p. prejednal nesúhlas a námietku proti postúpeniu veci a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava I a námietku navrhovateľa s postúpením veci treba považovať za nedôvodné. ...

Navrhovateľ v návrhu na začatie konania svoj uplatnený nárok kvalifikoval ako nárok na náhradu škody, ktorá mu mala byť spôsobená tým, že ako hasič v štátnej službe odpracuje každý týždeň 7 hodín nad zákonom stanovený a povolený rozsah pracovného času. V zmysle zásady iura novit curia je pritom povinnosťou súdu uplatnený nárok po právnej stránke správne posúdiť bez ohľadu na právny názor účastníka konania.

Krajský súd v Bratislave sa po oboznámení s obsahom spisu nestotožnil s názorom navrhovateľa a Okresného súdu Bratislava I, že v danom prípade sa jedná o prípad náhrady škody, pri ktorom môže účastník uplatniť svoje právo vybrať si medzi všeobecným súdom odporcu (§ 85 Zák. práce) a súdom uvedeným v § 87 O. s. p., prípadne aj medzi súdmi, ktorých príslušnosť vyplýva z niektorého z dôvodov uvedených v § 87 O. s. p..

V posudzovanom prípade je predmetom konania nárok navrhovateľa na uloženie povinnosti odporcu poskytnúť navrhovateľovi 1095 hodín náhradného voľna do jedného roka od právoplatnosti rozsudku, a in eventum zaviazať odporcu povinnosťou zaplatiť navrhovateľovi peňažnú náhradu vo výške 35% zo sumy, ktorou je príslušná časť navrhovateľovho služobného platu... Nárok navrhovateľa je nutné skutkovo a právne posudzovať ako nárok vyplývajúci mu zo štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru, ktorý je (vrátane právnych vzťahov súvisiacich so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby) upravená v zákone č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení jeho zmien a doplnkov pri primeranom použití ustanovení Zákonníka práce citovaných v prechodnom ustanovení § 193 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. (do znenia ktorého boli prebrané právne záväzné akty Európskej únie, vrátane Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času).

Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že nárok navrhovateľa je nárokom z trvajúcej štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru, pri ktorom je podstatným posúdenie, či bol odporca v období troch rokov pred podaním návrhu povinný navrhovateľovi poskytnúť 1.095 hodín náhradného voľna, eventuálne, či mu je za rovnaké obdobie povinný doplatiť peňažnú náhradu v doposiaľ riadne neurčenej výške (v návrhu uvedenej vo výške 35% zo sumy, ktorou je príslušná časť navrhovateľovho služobného platu za každú hodinu nad zákonom povolený limit), ktorý nie je možné právne kvalifikovať ako nárok na náhradu škody vzniknutej v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním odporcu.»

Ústavný súd po dôslednom preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu konštatuje, že v ňom nie sú žiadne znaky arbitrárnosti, ktoré by nasvedčovali nesprávosti právnych záverov. Ak krajský súd uzavrel, že predmetom konania je nárok navrhovateľa na uloženie povinnosti odporcu poskytnúť navrhovateľovi 1095 hodín náhradného voľna do jedného roka od právoplatnosti rozsudku a vec nie je možné právne kvalifikovať ako nárok na náhradu škody vzniknutej v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním odporcu, a preto postúpenie veci Okresnému súdu Bratislava I ako miestne príslušnému podľa § 84 OSP Okresným súdom Košice II bolo namieste, pričom svoje rozhodnutie náležite odôvodnil a vysporiadal sa so všetkými námietkami sťažovateľa, postupoval ústavne konformne.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti napadnutého rozhodnutia majúceho za následok porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania pred všeobecnými súdmi. Preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, keď procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústi do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady, keď určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene (inkontextuálne) hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup *contra legem* – protiústavnosť konania nezaloží, tak ako to je v danom prípade (m. m. I. ÚS 76/2015).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prejednaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na rámec uvedeného dáva ústavný súd do pozornosti okresného súdu, že je jeho povinnosťou podrobne sa vysporiadať aj s námietkou vecnej príslušnosti vznesenou žalovaným.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. mája 2016